

საქმე №ას-165-158-2013

27 იანვარი, 2014 წელი
ქ. თბილისი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:

ბესარიონ ალავიძე (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
თეიმურაზ თოდრია, პაატა ქათამაძე

საქმის განხილვის ფორმა – ზეპირი მოსმენის გარეშე

კასატორი – სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ა“

მოწინააღმდეგე მხარე – კ. ზ-ე

გასაჩივრებული განჩინება – თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 დეკემბრის განჩინება

კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების ნაწილობრივ გაუქმება და საქმის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება იმავე სასამართლოსთვის

დავის საგანი – თანხის ანაზღაურება

ა ღ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

კ. ზ-ემ სარჩელი აღძრა სასამართლოში სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ა“ და ნ. ს-ის მიმართ, სოლიდარულად 12195,9 ლარის დაკისრების მოთხოვნით, შემდეგი საფუძვლებით:

საქართველოს უზენაესი საარბიტაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებით სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ა“ და ფირმა „ტ-ას“ შორის წარმოშობილ დავაზე ამოიწერა №5/11-5.03.97წ. სააღსრულებო ფურცელი, თუმცა იგი არ აღსრულებულა. მოპასუხემ თავად აღძრა სარჩელი სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროს და ფირმა „ტ-ას“ დამფუძნებელ კ. ზ-ის წინააღმდეგ, რომელიც იძულებული იყო გამოცხადებულიყო სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელის გამო საქმის განხილვაზე.

საბოლოოდ, როცა ბორჯომის რაიონული სასამართლოს 2004 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება შევიდა კანონიერ ძალაში, ანუ ამოიწერა სარჩელის უზრუნველყოფის

ლონისძიების ვადა, სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიურომ წარუდგინა ინკასო (იძულებით აღსრულების წესი) სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ას“ და მისი მიმდინარე ანგარიშიდან ამოიღო სააღსრულებო ფურცლის ღირებულება – 14400 ლარი.

კ. ზ-ის განმარტებით, აღნიშნული სასამართლო პროცესების დროს გაწეულ იქნა გარკვეული ხარჯები. ამ საქმეზე ახალციხის რაიონულ სასამართლოში მის ინტერესებს იცავდა ლიცენზირებული ადვოკატი ქალბატონი ნ. ს-ე. ვინაიდან მას არ ჰქონდა შესაბამისი იურიდიული განათლება და არც ჯანმრთელობის მდგომარეობა უწყობდა ხელს.

„ბ. №1 ჩ. ქ-ან“ წარმოებულ დავაში კ. ზ-ეს მოთხოვნილი ჰქონდა პროცესის ხარჯები. იმის გამო, რომ იმ პერიოდში ზ-ე იყო ავად, მან საქმის წარმოება მიანდო ადვოკატ ნ. ს-ეს, რომელმაც საექვოდ ამოიღო მოთხოვნიდან სასამართლოს და სასამართლოს გარეშე ხარჯები.

მოსარჩელის ინტერესების დამცველი ნ. ს-ე ახალციხის რაიონული სასამართლოს 2009 წლის 16 დეკემბრის №2/153-09 საქმეზე გადაწყვეტილების მიღებისას ფაქტიურად წარმოადგენდა მოწინააღმდეგე მხარეს და არა მას, რის გამოც კ. ზ-ეს მიადგა ზიანი, ამიტომ სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში სასამართლოს და სასამართლოს გარეშე ხარჯები „ბ. №1 ჩ. ქ-ან“ ერთად სოლიდარულად უნდა დაეკისროს ადვოკატ ნ. ს-ეს.

მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და შეგებებული სარჩელით მიმართა სასამართლოს კ. ზ-ის წინააღმდეგ, უსაფუძვლო გამდიდრების შედეგად მიღებული თანხის დაბრუნების მოთხოვნით, შემდეგი დასაბუთებით:

საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11/807 გადაწყვეტილებით სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ას“ შპს „ტ-ას“ სასარგებლოდ დაეკისრა 0.5 ლტევადობის 80 000 ბ. ბოთლის ნატურით გადაცემა ან მისი ღირებულების თანხობრივად გადახდა.

1997 წლის 3 ნოემბერს ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით, ფირმა „ტ-ამ“ და სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ ძირითადმა აქციონერმა – ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიამ გააფორმეს №10 შეთანხმება. აღნიშნული შეთანხმების მიხედვით, ს. მ. და მ. წ-ის კომპანია კ. ზ-ეს გადაუხდიდა 5000 ლარს, რაც იქნებოდა 74000 ბოთლის ღირებულება და შედეგად კ. ზ-ეს აღარ ექნებოდა რაიმე პრეტენზია არც სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ და არც ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიის სხვა შვილობილი საწარმოების მიმართ. შეთანხმების მიხედვით, 5000 ლარი გადახდილ იქნა 1997 წლის 13 ნოემბერს.

კ. ზ-ემ უკვე განადღებული სააღსრულებო ფურცელი აღსასრულებლად წარადგინა სააღსრულებო ბიუროში. აღნიშნულს მოჰყვა დავა სააღსრულებო ბიუროსთან იმის თაობაზე, რომ სააღსრულებო ფურცელს ამ დროისათვის ძალა დაკარგული ჰქონდა და ამ ფურცლით გათვალისწინებული მოთხოვნა შესრულებული იყო. ეს დავა უშედეგო აღმოჩნდა და სასამართლომ ჩათვალა, რომ სააღსრულებო ფურცლის ბათილად ცნობის საფუძველი არ არსებობდა, რაც აღსრულების დროს მორიგების სპეციალური წესებიდან გამომდინარეობს. სასამართლომ იქვე დაადასტურა, რომ 5000 ლარი ნამდვილად იყო გადახდილი.

ამდენად, მოპასუხე კ. ზ-ე მის მიერვე წარმოდგენილ მტკიცებულებებსა და სარჩელში ადასტურებს, რომ იძულებით აღსრულების ფარგლებში მან სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ან“ მიიღო 14247 ლარი, ანუ მოპასუხეს ერთი და იმავე საფუძველით მიღებული აქვს თანხა

ორჯერ, კერძოდ, 2009 წლის 8 აპრილს 80 000 ბოთლზე 14247 ლარი, ხოლო 1997 წლის 13 ნოემბერს 74 000 ბოთლზე (ზემოაღნიშნული 80 000 ბოთლის ნაწილზე) – 5000 ლარი. შესაბამისად, 5000 ლარის მიღებით მოპასუხე უსაფუძვლოდ გამდიდრდა.

ახალციხის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის 2012 წლის 3 მაისის გადაწყვეტილებით როგორც ძირითადი, ისე შეგებებული სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც მხარეებმა გაასაჩივრეს სააპელაციო წესით.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 დეკემბრის განჩინებით კ. ზ-ის სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება კ. ზ-ის სარჩელზე უარის თქმის ნაწილში გაუქმდა და ამ ნაწილში მიღებული იქნა ახალი გადაწყვეტილება, კ. ზ-ის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ დაეკისრა კ. ზ-ის სასარგებლოდ 400 ლარის გადახდა, დანარჩენ ნაწილში კ. ზ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, შემდეგი დასაბუთებით:

საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11 807 გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა შპს „ტ-ას“ მოთხოვნა და ბ. მ. წ. №1 ჩ. ქ-ის შპს „ტ-ას“ (შემდგომში უფლებამონაცვლე ინდ. საწარმო კ. ზ-ე „ტ-ა“) სასარგებლოდ დაეკისრა 80 000 ბოთლის ნატურით გადაცემა ან მისი შესაბამისი თანხის გადახდა.

1997 წლის 3 ნოემბერს საქართველოს მინისა და მინერალური წყლების კომპანიას და ფირმა „ტ-ას“ შორის დაიდო შეთანხმება, რომ ფირმა „ტ-ას“ სასარგებლოდ ბ. №1 ჩ. ქ-ე რიცხული 74000 ცალი 0.5 ლ. ტევადობის ცარიელი ბოთლის კრედიტორული დავალიანების ნაცვლად, ს. მ. და მ. წ-ის კომპანია ბ. №1 ჩ. ქ-ის მაგივრად გადაუხდის ფირმა „ტ-ას“ 5000 ლარს, რის შედეგადაც ფირმა „ტ-ას“ ბ. №1 ჩ.ქ-ან, ასევე №2 ქ-ან და ხ. მ. და ტ. ქ-ან არანაირი პერეტენზია არ ექნება.

1997 წლის 13 ნოემბერს ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიამ ფირმა „ტ-ას“ №10 შეთანხმების საფუძველზე გადაუხადა 5000 ლარი.

2003 წლის 11 დეკემბერს „ბ. №1 ჩ. ქ-ამ“ სასარჩელო განცხადებით მიმართა ბორჯომის რაიონულ სასამართლოს მოპასუხეების სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსა და შპს „ტ-ას“ მიმართ და მოითხოვა საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის გადაწყვეტილების საფუძველზე ამოწერილი სააღსრულებო ფურცლის ბათილად ცნობა და სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსათვის დასახელებული სააღსრულებო ფურცლის საფუძველზე სააღსრულებო მოქმედებათა განხორციელების აკრძალვა. ბორჯომის რაიონული სასამართლოს 2004 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2005 წლის 12 ივლისის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და უცვლელად დარჩა ბორჯომის რაიონული სასამართლოს 2004 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2006 წლის 30 ივნისის განჩინებით სს ბ. №1 ჩ. ქ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ, უცვლელად დარჩა მოცემულ საქმეზე თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2005 წლის 12 ივლისის განჩინება იმ ნაწილში, რომლითაც უცვლელად იქნა დატოვებული ბორჯომის რაიონული სასამართლოს 2004 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილება სააღსრულებო ფურცლის ბათილად ცნობის შესახებ სარჩელის

დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, ხოლო დანარჩენ ნაწილში განჩინება გაუქმდა და საქმე ხელახალი განხილვისათვის დაუბრუნდა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატას.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2008 წლის 19 ივნისის განჩინებით სააპელაციო საჩივარი კვლავ არ დაკმაყოფილდა. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2008 წლის 24 ნოემბრის განჩინებით სს ბ. №1 ჩ. ქ-ის საკასაციო საჩივარი მიჩნეულ იქნა დაუშვებლად.

2009 წლის 8 აპრილს მოპასუხე სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ამ“ მოსარჩელე კ. ზ-ეს ანაზღაურა 80 000 ზორჯომის ბოთლის შესაბამისი ღირებულება 14247 ლარის ოდენობით.

სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 37-ე მუხლით და მიუთითა, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში, კ. ზ-ის მოთხოვნას წარმოადგენს სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელის განხილვასთან დაკავშირებული და სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურება, კერძოდ: ტრანსპორტისა და კვების ხარჯის (3100 ლარი), აუდიტის მომსახურების (300 ლარი), იურიდიული კონსულტაციის (3000 ლარი), საწვავზე დანახარჯის (1000 ლარი), ქსეროასლების და საბეჭდი სამუშაოებისათვის (2000 ლარი), 5 წლის განმავლობაში მისი და ბუღალტრის ხელფასის ანაზღაურების (2795.8 ლარი), სულ – 12 195.8 ლარის ოდენობით.

სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელი მოპასუხეების – სამცხე ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსა და ფირმა „ტ-ას“ მიმართ (დირექტორი კ. ზ-ე) არ დაკმაყოფილდა.

საქმის მასალების შესწავლის შედეგად სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ კ. ზ-ის სარჩელი უნდა დაკმაყოფილდეს გზის ხარჯისა და საქმის მასალებიდან ასლების გადაღებისათვის (ქსეროქსის) გაწეული ხარჯის ანაზღაურების ნაწილში.

სააპელაციო სასამართლომ აღნიშნა, რომ მოპასუხეს არ წარმოუდგენია მგზავრობის ხარჯის დამადასტურებელი მტკიცებულებები, რაც არ გამორიცხავს ამგვარი ხარჯის განსაზღვრისა და ანაზღაურების შესაძლებლობას. სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელთან დაკავშირებით არა ერთი სხდომა გაიმართა პირველი და სააპელაციო ინსტანციის სასამართლოებში. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ კ. ზ-ე ცხოვრობს ახალციხეში, უდავოდ დადასტურებულად უნდა ჩაითვალოს სასამართლო სხდომაზე დასწრების მიზნით, მისი მხრიდან მგზავრობის ხარჯის გაწევის ფაქტი. საქმეში წარმოდგენილი სასამართლო უწყებებით დგინდება, რომ სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელთან დაკავშირებით გაიმართა 15-მდე სასამართლო სხდომა. სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ მგზავრობის ხარჯი უნდა ანაზღაურდეს 375 ლარის, ხოლო საქმის მასალებიდან ასლების გადაღებისათვის – 25 ლარის ოდენობით.

რაც შეეხება მოთხოვნას აუდიტის მომსახურების, იურიდიული კონსულტაციის, საწვავზე დანახარჯის, ხელფასის ანაზღაურების ნაწილში სასამართლომ აღნიშნულის თაობაზე მოთხოვნა არ გაიზიარა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მუხლი 102-ე მუხლის შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელეს არ წარუდგენია აუდიტისა და იურიდიული მომსახურების დამადასტურებელი მტკიცებულება. საწვავის ხარჯის ნაწილში მოთხოვნა უსაფუძვლოა, ვინაიდან სასამართლოს მიერ ანაზღაურებულია მგზავრობის ხარჯი, რაც გამორიცხავს საწვავის ხარჯის ანაზღაურებას. სამართლებრივ საფუძველს მოკლებულია მოთხოვნა ასევე ხელფასის ანაზღაურების ნაწილში.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 85-ე მუხლის დანაწესი ავალებს სასამართლოს, გამოარკვიოს სამართლებრივი თვალსაზრისით სწორად აირჩია თუ არა მოსარჩელემ ის პირი, რომელსაც თავისი დარღვეული უფლების აღდგენა უნდა მოსთხოვოს. აღნიშნული ნორმის მიზანია, დავაში ჩაბმული არ აღმოჩნდეს და მოპასუხის საპროცესო მოვალეობანი არ დაეკისროს ისეთ პირს, რომელსაც მოსარჩელის კანონიერ უფლებებთან არანაირი კავშირი არ გააჩნია.

მოცემულ შემთხვევაში, კ. ზ-ის სარჩელში დავის საგანია სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სარჩელის განხილვასთან დაკავშირებული და სასამართლოს გარეშე ხარჯების ანაზღაურება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატამ მიიჩნია, რომ სათანადო მოპასუხეს წარმოადგენს სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ა“, ხოლო ნ. ს-ე წარმოადგენს არასათანადო მოპასუხეს. შესაბამისად, სასამართლომ ჩათვალა, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში გამოყენებული უნდა იქნეს ზემოაღნიშნული მუხლით გათვალისწინებული წესი და კ. ზ-ის სარჩელი ნ. ს-ის მიმართ არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სააპელაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

სამოქალაქო კოდექსის 59-ე და 976-ე მუხლების პირველი ნაწილების საფუძველზე, პალატამ დაადგინა, რომ საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11 807 გადაწყვეტილებით ბ. მ. წ. №1 ჩ. ქ-ას შპს „ტ-ას“ სასარგებლოდ დაეკისრა 80 000 ბოთლის ნატურით ან მისი შესაბამისი თანხის გადახდა. ასევე, დადგენილია, რომ 1997 წლის 3 ნოემბერს ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიას და ფირმა „ტ-ას“ შორის დაიდო შეთანხმება, რომლითაც ფირმა „ტ-ას“ სასარგებლოდ ბ. №1 ჩ. ქ-ე რიცხული 74.000 ცალი 0.5 ლ. ტევადობის ცარიელი ბოთლის კრედიტორული დავალიანების ნაცვლად ს. მ. და მ. წ-ის კომპანია ბ. №1 ჩ. ქ-ის მაგივრად გადაუხდის ფირმა „ტ-ას“ 5000 ლარს, რის შედეგადაც ფირმა „ტ-ას“ ბ. №1 ჩ. ქ-ან, ასევე №2 ქ-ან და ხ. მ. და ტ. ქ-ან არანაირი პერეტენზია არ ექნება. კ. ზ-ის გადახდილია 80 000 ცალი ბოთლისა და 74 000 ცალი ბოთლის ღირებულება. პირველი თანხა გადახდილია 1997 წლის 5 მარტის გადაწყვეტილების საფუძველზე, ხოლო მეორე – 1997 წლის 3 ნოემბრის შეთანხმების საფუძველზე.

კონკრეტულ შემთხვევაში, აპელანტი №10 შეთანხმების ბათილად ცნობის საფუძველად მიუთითებს იმ გარემოებაზე, რომ შეთანხმება გამომდინარეობდა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებით დადგენილი ვალდებულებიდან და ის არ გაფორმებულა კანონით დადგენილი წესით, რაც დადასტურებულია უზენაესი სასამართლოს 2006 წლის 30 ივნისის კანონიერ ძალაში შესული განჩინებით. აღნიშნული განჩინების შესაბამისად, სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ას“ უარი ეთქვა სააღსრულებო ფურცლის გაბათილებაზე იმ მოტივით, რომ მხარემ ვერ დაადასტურა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 379-ე და 173-ე მუხლებით დადგენილი წესით მხარეთა შორის მორიგების ფაქტი.

სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ 1997 წლის 3 ნოემბრის №10 შეთანხმებით არ გაქარწყლებულა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებით დადგენილი ვალდებულება, ვინაიდან ამგვარი დასკვნა არ გამომდინარეობს არც უზენაესი სასამართლოს ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილებიდან და არც №10 შეთანხმებიდან. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში საუბარია 80 000 ცალი ბოთლის

ღირებულებაზე, ხოლო №10 შეთანხმებაში საუბარია 74 000 ცალ ბოთლზე ან მის ღირებულებაზე.

სამოქალაქო კოდექსის 341-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ №10 შეთანხმება წარმოადგენს ვალდებულების არსებობის აღიარების ხელშეკრულებას, ვინაიდან აღნიშნული ხელწერილით დადასტურებულია ვალდებულების არსებობა და მისი შესრულების მზაობა. ასევე დადგენილია, რომ ერთი მხარის მიერ გამოვლენილი ნება მიიღო მეორე მხარემ.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ არ არსებობდა 1997 წლის 3 ნოემბრის №10 შეთანხმების ბათილად ცნობის კანონისმიერი საფუძვლები. შესაბამისად მოთხოვნა, რომელიც ემყარებოდა სამოქალაქო კოდექსის 976-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტს, არ უნდა დაკმაყოფილებულიყო.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე საკასაციო საჩივარი შეიტანა სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ამ“, მოითხოვა მისი გაუქმება ძირითადი სარჩელის დაკმაყოფილებისა და შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, ასევე საქმის დაბრუნება იმავე სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად შემდეგი მოტივებით:

სააპელაციო სასამართლომ დაუშვა ორი უხეში პოცესუალური დარღვევა, რაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 393-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით, გადაწყვეტილების გაუქმების სვაფუძველია.

თბილისის სააპელაციო სასამართლოში საქმის განხილველ მოსამართლეთა პირველმა შემადგენლობამ აბსოლუტურად დაუსაბუთებლად და უკანონოდ დააკმაყოფილა კ.ზ-ის დაუსაბუთებელი შუამდგომლობა და მოახდინა შემადგენლობის აცილება ისე, რომ არ არსებობდა აცილების კანონით განსაზღვრული არც ერთი საფუძველი. სასამართლო შემადგენლობა მოექცა კ. ზ-ის მხრიდან მორალური ზეწოლის ქვეშ და პრაქტიკულად უარი განაცხადა მართლმსაჯულების განხორციელებაზე, ვინაიდან აცილების სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 29-32-ე მუხლებით განსაზღვრული საფუძვლები არ არსებობდა. სხვადასხვა შემადგენლობის მიერ განხილული საქმე კი, შესაძლოა, განსხვავებული შედეგით დასრულდეს. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში შედეგი საერთოდ განსხვავებული იყო. კასატორის არგუმენტები საქმის მატერიალურ ნაწილთან დაკავშირებით საკმაოდ მყარია და, მაღალი ალბათობით, რომ არა ხსენებული დარღვევა, საქმეზე სხვა გადაწყვეტილება იქნებოდა მიღებული.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომლითაც არსებითად გადაწყდა საქმე, განჩინების ფორმითაა მიღებული, რაც სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლისა და 390-ე მუხლის პირველი ნაწილის დარღვევაა. შეიძლება ეს დარღვევა არ იყოს არსებითი ხასიათის, თუმცა ზემოაღნიშნულს ესეც ემატება და ერთობლიობაში ქმნიან საპროცესო ნორმების ისეთ დარღვევას, რომელიც გადაწყვეტილების გასაუქმებლად საკმარისი იქნება.

სააპელაციო სასამართლო უთითებს, რომ კ. ზ-ეს არ წარმოუდგენია საპროცესო ხარჯების დამადასტურებელი არანაირი მტკიცებულება, თუმცა, გაუგებარი მიზეზების გამო, სააპელაციო სასამართლო თავად განსაზღვრავს საპროცესო ხარჯების ოდენობას, რაც ცალსახად არასწორია. იმავე პრინციპით სააპელაციო სასამართლოს შეეძლო სხვა ხარჯებიც დაეკისრებინა კასატორისთვის და დაერღვია შეჯიბრებითობის პრინციპი.

მარტოდენ საპროცესო ხარჯების გაწევის პოტენციური შესაძლებლობის დადგენა საკმარისი არ არის აღნიშნული ხარჯების ნამდვილად გაწევის დასადასტურებლად. ცნობისთვის, კ.ზ-ე 2000 ლარს უთითებდა ქსეროასლებზე გაწეულ ხარჯად. წამოუდგენელია რა ხარისხის პოლიგრაფიულ მოწყობილობას იყენებდნენ ამ ოდენობის ხარჯის მისაღებად. მეტად გაუგებარია, თუ როგორ განსაზღვრა სასამართლომ ხარჯები თავად.

ამდენად, ცალსახაა, რომ ამ საკითხის შეფასება სასამართლომ სწორად არ მოახდინა. მითითება, რომელიც ამ საკითხთან დაკავშირებით უნდა მიეცეს სააპელაციო სასამართლოს არის პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მტკიცებულებების გამოკვლევის შედეგების განხილვა და გადამოწმება. თუ გაირკვევა, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლომ სრულად გამოიკვლია მტკიცებულებები და სწორი დასკვნები გააკეთა, არ იქნება სწორი ზემდგომმა სასამართლომ განსხვავებული დასკვნები გამოიტანოს. დასკვნები და დადგენილებები უნდა შეესაბამებოდეს საქმეში არსებულ მტკიცებულებებს. სასამართლოს შინაგანი რწმენა და შეხედულებებიც კი შეზღუდულია საქმეში წარმოდგენილი ფაქტებითა და მტკიცებულებებით და მხოლოდ მათ ფარგლებშია დასაშვები თავისუფალი გადაწყვეტა.

სასამართლომ მხოლოდ ის მიიჩნია შეგებებულ სარჩელზე უარის თქმის საფუძვლად, რომ ვერ მოახდინა №10 შეთანხმების იდენტიფიკაცია საარბიტრაჟო სასამართლოს მიერ დადგენილ ვალდებულებასთან და, აქედან გამომდინარე, ვეღარ დააკავშირა მითითებული ორი საკითხი ერთმანეთთან. თავის მხრივ, აღნიშნულის საფუძვლად სააპელაციო სასამართლომ მიუთითა იმ გარემოებაზე, რომ საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი ეხება 80 000 ბოთლს, ხოლო №10 შეთანხმება – 74 000 ბოთლს. სასამართლოს შეეძლო მარტივად ენახა საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილების სრული ტექსტი და აღმოაჩინდა, რომ ეს გადაწყვეტილება ეხება სწორედ 74 000 ბოთლს, ხოლო სარეზოლუციო ნაწილში ციფრი 80 000 აუხსნელი მიზეზით არის დამრგვალებული, რაც არ უნდა იყოს კასატორის უფლებების უგულებელყოფისა და შელახვის მიზეზი. ფაქტია, რომ იდენტობა დგინდება. ასევე ფაქტია, რომ მოწინააღმდეგე მხარეს არ წარმოუდგენია სხვა რაიმე მტკიცებულება, რაც დაადასტურებდა, რომ №10 შეთანხმება რაიმე, სხვა ვალდებულებას არ შეიძლება ეხებოდეს. ყოველივე ეს კი იმის საფუძველია, რომ უზენაესმა სასამართლომ მიუთითოს სააპელაციო პალატას ამ საკითხის სწორად შეფასების თაობაზე.

სააპელაციო სასამართლოს განჩინება სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში საკასაციო წესით გაასაჩივრა კ. ზ-ემ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2013 წლის 7 მარტის განჩინებით კ. ზ-ის საკასაციო საჩივარი დარჩა განუხილველად.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საკასაციო საჩივრის საფუძვლები, შეამოწმა გასაჩივრებული გადაწყვეტილების იურიდიული დასაბუთებულობა და მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ საკასაციო საჩივარი ნაწილობრივ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 407-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მიხედვით, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დამტკიცებულად ცნობილი ფაქტობრივი გარემოებები სავალდებულოა საკასაციო სასამართლოსათვის, თუ წამოყენებული არ არის დასაშვები და დასაბუთებული პრეტენზია (შედავება). მოცემულ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილია დავის გადაწყვეტისათვის არსებითი მნიშვნელობის მქონე შემდეგი ფაქტობრივი გარემოებები:

საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11807 გადაწყვეტილებით დაკმაყოფილდა შპს „ტ-ას“ მოთხოვნა და ბ. მ. წ. №1 ჩ. ქ-ას შპს „ტ-ას“ (უფლებამონაცვლე ი.მ. კ. ზ-ე) სასარგებლოდ დაეკისრა 80 000 (ოთხმოცი ათასი) ბოთლის ნატურით გადაცემა ან მისი შესაბამისი თანხის გადახდა.

1997 წლის 3 ნოემბერს ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიასა და ფირმა „ტ-ას“ შორის დაიდო №10 შეთანხმება, რომლის თანახმად, მ. და მ. წ-ის კომპანიამ ფირმა „ტ-ას“ წინაშე იკისრა ვალდებულება, ბ. №1 ჩ. ქ-ე რიცხული 74.000 ცალი, 0.5 ლ. ტევადობის ცარიელი ბოთლის კრედიტორული დავალიანება ბ. №1 ჩ. ქ-ის მაგივრად გადაეხადა მას, რაც შეადგენდა 5000 ლარს. სანაცვლოდ ფირმა „ტ-ას“ ბ. №1 ჩ. ქ-ან, ასევე №2 ქ-ან და ხ. მ. და ტ. ქ-ან არანაირი პრეტენზია არ ექნებოდა.

1997 წლის 13 ნოემბერს ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიამ ფირმა „ტ-ას“, №10 შეთანხმების საფუძველზე, გადაუხადა 5000 ლარი.

2003 წლის 11 დეკემბერს, „ბ. №1 ჩ. ქ-ამ“ სასარჩელო განცხადებით მიმართა ბორჯომის რაიონულ სასამართლოს მოპასუხეების, სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსა და შპს „ტ-ას“ მიმართ და მოითხოვა საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის გადაწყვეტილების საფუძველზე ამოწერილი სააღსრულებო ფურცლის ბათილად ცნობა, ასევე სააღსრულებო მოქმედებათა განხორციელების აკრძალვა.

ბორჯომის რაიონული სასამართლოს 2004 წლის 17 ივნისის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც უცვლელად იქნა დატოვებული ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მიერ.

სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ამ“ 2009 წლის 8 აპრილს მოსარჩელე კ. ზ-ეს აუნაზღაურა 80 000 ბოთლი ბ. შესაბამისი ღირებულება, 14247 ლარის ოდენობით.

სააპელაციო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ 1997 წლის 3 ნოემბრის №10 შეთანხმებით არ გაქარწყლებულა საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებით დადგენილი ვალდებულება, ვინაიდან ამგვარი დასკვნა არ გამომდინარეობს წინა სასამართლო განხილვებიდან და არც №10 შეთანხმებიდან. საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილში საუბარია 80 000 ცალი ბოთლის ღირებულებაზე, ხოლო №10 შეთანხმებაში, საუბარია 74 000 ცალ ბოთლზე ან მის ღირებულებაზე.

როგორც საკასაციო საჩივრის შინაარსიდან ირკვევა, საკასაციო საჩივარი პრეტენზიას შეიცავს ორი მიმართულებით. პირველი ეხება ძირითადი სარჩელის ნაწილობრივ დაკმაყოფილების კანონიერებას, ხოლო მეორე – შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის კანონიერებას.

საკასაციო პალატა სრულად იზიარებს კასატორის პათოსს იმის თაობაზე, რომ სასამართლოს გადაწყვეტილების დასაბუთება მოიცავს გადაწყვეტილების, როგორც

ფაქტობრივ, ასევე სამართლებრივ დასაბუთებას. ფაქტობრივი გარემოებები, რომლებსაც ადგენს სასამართლო, უნდა გამომდინარეობდეს მხარეთა განმარტებებიდან, ამასთან, მტკიცების საგანში შემავალი ფაქტები (სადავო ფაქტები) აუცილებელია ემყარებოდეს მტკიცებულებათა შეფასებას, რაც გულისხმობს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას მოსამართლის შინაგანი რწმენის საფუძველზე. აქედან გამომდინარე, კასატორის პრეტენზია, რომელიც ეხება სათანადო მტკიცებულებების არარსებობის პირობებში, თავდაპირველი მოსარჩელის მიერ სარჩელის საფუძველად მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების არასწორ დადგენას, დასაბუთებულია, ვინაიდან სააპელაციო სასამართლო არ უთითებს რა მტკიცებულებების საფუძველზე განსაზღვრა მგზავრობისა და საქმის მასალების ასლების გადაღებისათვის გაწეული ხარჯების ოდენობა.

ვიდრე იმ საკითხის განხილვას შევუდგებოდეთ, ზემოთ დასახელებულ მიზეზთა გამო, აუცილებელია თუ არა მტკიცებულებათა დამატებითი გამოკვლევა და ამ მიზნით, საქმის იმავე სასამართლოსათვის ხელახლა განსახილველად დაბრუნება, მიზანშეწონილია შვჩერდეთ კ. ზ-ის სარჩელის სამართლებრივი საფუძვლიანობის განხილვაზე.

საქმის მასალებით დადგენილია, რომ კ. ზ-ე სარჩელით ითხოვს 2003 წელს, სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ მიერ სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსა და შპს „ტ-ას“ მიმართ აღძრული დავისას გაწეული სასამართლო ხარჯების ანაზღაურებას. როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მოცემული დავა დასრულებულია იმ შედეგით, რომ არ დაკმაყოფილდა სარჩელი. ამდენად მოსარჩელის მოთხოვნა შეეხება სხვა დავაზე გაწეული ხარჯების ანაზღაურებას. ისმის შემდეგი კითხვები: შეუძლია პირს მოითხოვოს სასამართლოში აღძრული დავის გამო მის მიერ გაწეული ხარჯების ანაზღაურება დამოუკიდებელი სარჩელით? რა რეგულაციებს შეიცავს ამ კუთხით საპროცესო კანონმდებლობა? საკასაციო პალატა თვლის, რომ დასმულ კითხვებზე პასუხის გასაცემად საჭიროა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის იმ ნორმათა სისტემური ანალიზი, რომლებიც პროცესის ხარჯებს შეეხება.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის V თავი ეძღვნება პროცესის ხარჯებს. კოდექსის 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, პროცესის ხარჯებს შეადგენს სასამართლო ხარჯები და სასამართლოსგარეშე ხარჯები. იმავე მუხლის მე-2 და მე-3 ნაწილებით განმარტებულია, თუ რას შეადგენს თითოეული მათგანი. კერძოდ, სასამართლო ხარჯებს შეადგენს სახელმწიფო ბაჟი და საქმის განხილვასთან დაკავშირებული ხარჯები, ხოლო სასამართლოსგარეშე ხარჯებს წარმოადგენს ადვოკატისათვის გაწეული ხარჯები, დაკარგული ხელფასი (განაცდური), მტკიცებულებათა უზრუნველსაყოფად გაწეული ხარჯები, აგრეთვე მხარეთა სხვა აუცილებელი ხარჯები.

სახელმწიფო ბაჟი წარმოადგენს სახელმწიფო ბიუჯეტში სავალდებულო შესატანს. რაც შეეხება საქმის განხილვასთან დაკავშირებულ ხარჯებს, მათი ამომწურავი ჩამონათვალი მოცემულია საპროცესო კოდექსის 44-ე მუხლში, რომლის თანახმადაც, საქმის განხილვასთან დაკავშირებული ხარჯებია: მოწმეების, სპეციალისტებისა და ექსპერტებისათვის მისაცემი თანხები; თარჯიმნად მოწვეული პირებისათვის მისაცემი თანხები; ადგილობრივ დათვალიერებებზე გაწეული ხარჯები; სასამართლოს დავალებით ფაქტების კონსტატაციაზე გაწეული ხარჯები; მოპასუხის მოძებნის ხარჯები; სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულებასთან დაკავშირებული ხარჯები; ადვოკატისათვის

სახელმწიფო სალაროდან გადახდილი თანხები; სპეციალურ საექსპერტო დაწესებულებაში სასამართლო ექსპერტიზის ჩატარების ხარჯები. ამდენად, მითითებული მუხლის ანალიზის საფუძველზე, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საქმის განხილვასთან დაკავშირებული ხარჯები მოიცავს იმ პირებისათვის ასანაზღაურებელ ხარჯებს, რომლებიც დახმარებას უწევენ სასამართლოს (მოწმეები, სპეციალისტები, ექსპერტები, თარჯიმნები და ა.შ.).

განსახილველ შემთხვევაში, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგენილია, რომ კ. ზ-ე სარჩელით ითხოვს სხვა დავაზე გაწეული სასამართლოსგარეშე ხარჯების ანაზღაურებას, კერძოდ: ტრანსპორტირებისა და კვებისათვის – 3100 ლარის ოდენობით, აუდიტის მომსახურებისათვის – 300 ლარის ოდენობით, იურიდიული კონსულტაციისათვის – 3000 ლარის ოდენობით, დახარჯული საწვავისათვის – 1000 ლარის ოდენობით, ქსეროასლების და საბეჭდი სამუშაოებისათვის – 2000 ლარის ოდენობით, 5 წლის განმავლობაში მისი და ბულალტრის ხელფასის ანაზღაურებისათვის – 2795.8 ლარის ოდენობით, ჯამში – 12 195.8 ლარის ოდენობით. მოსარჩელის განმარტებით, იგი მართალია თავის დროზე ითხოვდა სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ მიერ აღძრული დავის გამო გაწეული ხარჯების ანაზღაურებას, თუმცა, ამგვარი მოთხოვნა მისივე ადვოკატის ბრალით არ იქნა ასახული ნაბეჭდ ვერსიაში და არ იქნა გაჟღერებული საქმის განხილვის არცერთ ეტაპზე.

საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ მოგებული მხარის სასარგებლოდ წაგებული მხარისათვის პროცესის ხარჯების დაკისრების სამართლებრივი საფუძვლები მოცემულია საპროცესო კოდექსის 53-ე და 54-ე მუხლებში. ზოგადი პრინციპი ასეთია – იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან.

საკასაციო პალატა მხარეთა ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ საპროცესო კანონმდებლობა პროცესის ხარჯების საკითხის განხილვის თაობაზე რაიმე სპეციალური წარმოების სახეს არ იცნობს, გარდა კოდექსის 261-ე მუხლით დადგენილი შემთხვევებისა, რომელსაც ქვემოთ შევხებით. ამასთან, სასამართლოს ყოველთვის შეუძლია გამოიტანოს გადაწყვეტილება პროცესის ხარჯების თაობაზე, თუკი ამას მხარეები მოითხოვენ და დაადასტურებენ სათანადო მტკიცებულებებით. სასამართლოსთვის მინიჭებული ამგვარი ლეგიტიმური უფლება გამომდინარეობს საპროცესო კოდექსის 249-ე მუხლის მე-5 ნაწილის დებულებიდან, რომლის მიხედვითაც, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი უნდა შეიცავდეს სასამართლოს მითითებას სასამართლო ხარჯების განაწილების თაობაზე. საპროცესო ხარჯების განაწილება მხარეთა შორის ხდება თითოეულ ინსტანციის სასამართლოში ცალ-ცალკე და იმის მიხედვით, თუ როგორ შეცვლის ზემდგომი ინსტანციის სასამართლო გადაწყვეტილებას, ამას მოჰყვება პროცესის ხარჯების განაწილების ცვლილებაც.

ამდენად, საკასაციო პალატის შეფასებით, ვინაიდან არსებობს დავის გადაწყვეტასთან ერთად იმავე დავაზე გაწეული ხარჯების დაბრუნების სამართლებრივი მექანიზმი, ხოლო საპროცესო კანონი სპეციალურ რეგულაციას არ იცნობს, მხარეებმა პროცესის ხარჯების დაბრუნების (მეორე მხარისათვის მათ სასარგებლოდ დაკისრება) შესახებ უნდა მიუთითონ ძირითად სასარჩელო მოთხოვნასთან ერთად, წინააღმდეგ

შემთხვევაში, ივარაუდება, რომ მათ პრეტენზია პროცესის ხარჯებთან დაკავშირებით არ გააჩნიათ. ამასთან, მხარეებს არ უნდა შეეზღუდოთ პროცესის ხარჯების მოთხოვნის უფლება საქმის მომზადების დასრულების შემდგომ, ან საქმის ზემდგომი ინსტანციის სასამართლოში განხილვის ეტაპზე, თუკი ხარჯების საკითხი სწორედ საქმის განხილვის ამ სტადიაზე წარმოიშვა და მანამდე მხარისთვის ამ ფაქტის შესახებ ობიექტურად ცნობილი ვერ იქნებოდა.

რაც შეეხება საპროცესო კოდექსის 261-ე მუხლით დადგენილ პროცედურებს (დამატებითი გადაწყვეტილების გამოტანა), საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ მითითებული მუხლი ითვალისწინებს ისეთი ხარვეზის აღმოფხვრის მექანიზმებს, როდესაც მართალია მხარემ მოითხოვა პროცესის ხარჯების დაბრუნება სასამართლოსაგან, მაგრამ სასამართლოს თავისი მიზეზით გამორჩა მხედველობიდან ამ საკითხის გადაწყვეტა (261.1 მუხლის „გ“ ქვეპუნქტი). გასათვალისწინებელია, რომ დამატებითი გადაწყვეტილების გამოტანის საკითხის დასმა ვადითაა შეზღუდული, კერძოდ, 261-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დამატებითი გადაწყვეტილების გამოტანის საკითხი შეიძლება დაისვას გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 7 დღის განმავლობაში. ამ ვადის გაგრძელება არ დაიშვება.

ზემოთ მოყვანილ ნორმათა ანალიზი, ასევე საკასაციო სასამართლოს მიერ განვითარებული მსჯელობა, იძლევა ცალსახა დასკვნის გაკეთების შესაძლებლობას იმის თაობაზე, რომ მხარე საპროცესო კანონმდებლობით საკმარისად არის დაცული, რათა მან პროცესის მოგების შემთხვევაში დაიბრუნოს მის მიერ გაწეული ხარჯები და აღდგეს პირვანდელ მდგომარეობაში, შესაბამისად, დავის გადაწყვეტისას ამ უფლების რეალიზაციაზე უარის თქმა მხარეს ართმევს უფლებას აღძრას დამოუკიდებელი სარჩელი სხვა დავაზე გაწეულ ხარჯებთან დაკავშირებით. ამდენად საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოცემულ შემთხვევაში არ არსებობს კ. ზ-ის სარჩელის დაკმაყოფილების სამართლებრივი საფუძველი.

შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში, კასატორის აზრით, ფაქტობრივი უსწორობა მდგომარეობს იმაში, რომ სასამართლომ შეფასების მიღმა დატოვა საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11807 გადაწყვეტილების შინაარსი, რომელშიც სწორედ 74 000 ბოთლზეა საუბარი, ხოლო სარეზოლუციო ნაწილში ციფრი 80 000 აუხსნელი მიზეზით არის დამრგვალებული, რაც არ გამორიცხავს საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებით დადგენილ ვალდებულებასა და მხარეებს შორის გაფორმებულ №10 შეთანხმებას შორის კავშირს. კასატორის მითითებულ პრეტენზიასთან დაკავშირებით, საკასაციო პალატა განმარტავს შემდეგს:

2003 წლის დეკემბერში, მოსარჩელე „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ მიერ მოპასუხეების, სამცხე-ჯავახეთის სააღსრულებო ბიუროსა და შპს „ტ-ას“ მიმართ აღძრულ დავაში, მოსარჩელის მოთხოვნა სხვა გარემოებებთან ერთად ემყარებოდა იმ ფაქტობრივ გარემოებებს, რომ „ს. მ. და მ. წ-ის კომპანიასთან“ 1997 წლის 3 ნოემბერს გაფორმებული №10 შეთანხმებით, ამ უკანასკნელისგან მიღებული 5000 ლარის სანაცვლოდ, შპს „ტ-ამ“ საერთოდ უარი თქვა მოსარჩელის მიმართ მოთხოვნაზე, მათ შორის იმ მოთხოვნაზე, რომელიც გამომდინარეობდა საქართველოს უზენაესი საარბიტრაჟო სასამართლოს 1997 წლის 5 მარტის №5/11807 გადაწყვეტილებიდან. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ ამგვარი ფაქტი

არ დადგენილა სასამართლოს კანონიერ ძალაში შესული გადაწყვეტილებით. ამასთან, საკასაციო პალატა განმარტავს, რომ აღსრულებაუნარიანია გადაწყვეტილების სარეზოლუციო და არა სამოტივაციო ნაწილი. ამის ნათელი დასტურია ის, რომ სს „ბ. №1 რ. ქ-ამ“ 2009 წლის 8 აპრილს მოსარჩელე კ. ზ-ეს აუნაზღაურა 80 000 ბოთლი ბ. შესაბამისი ღირებულება, 14247 ლარის ოდენობით და არა 74 000 ბოთლის ღირებულება. საგულისხმოა ის ფაქტიც, რომ №10 შეთანხმების შინაარსი არ შეიცავს პირდაპირ დათქმას საარბიტრაჟო გადაწყვეტილებით დადგენილი ვალდებულების გადაკისრების თაობაზე, ხოლო თავდაპირველი მოსარჩელე, კ. ზ-ე უარყოფს კასატორის პოზიციას, რაც იმას ნიშნავს, რომ მტკიცების ტვირთი სს „ბ. №1 რ. ქ-ის“ მხარეზეა. საკასაციო პალატის მოსაზრებით, ამ თვალსაზრისით კასატორს დასაბუთებული პრეტენზია არ წარმოუდგენია, რის გამოც შეგებებული სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის ნაწილში სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება კანონიერია.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლის მიხედვით, საკასაციო სასამართლო თვითონ მიიღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე, თუ არ არსებობს ამ კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული გადაწყვეტილების გაუქმებისა და საქმის სააპელაციო სასამართლოში ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები. ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში, არ არსებობს საპროცესო კოდექსის 412-ე მუხლით გათვალისწინებული საქმის ხელახლა განსახილველად დაბრუნების საფუძვლები, შესაბამისად, საკასაციო პალატა უფლებამოსილია თვითონ გადაწყვიტოს დავა.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე განთავისუფლებული იყოს სახელმწიფოს ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან. საკასაციო საჩივარზე დართული სახელმწიფო ბაჟის გადახდის ქვითრიდან დგინდება, რომ კასატორმა საკასაციო საჩივარზე გადაიხადა 300 ლარი. შესაბამისად, კასატორის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა ამ უკანასკნელის სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს კ. ზ-ეს.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო   ნ ა წ ი ლ ი :

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 411-ე მუხლით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა :

1. სს „ბ. №1 რ. ქ-ის“ საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 დეკემბრის განჩინება იმ ნაწილში, რომლითაც კ. ზ-ის სარჩელი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ და სს „ბ. №1 რ. ქ-ას“ დაეკისრა კ. ზ-ის სასარგებლოდ 400 ლარის გადახდა.
3. კ. ზ-ის სარჩელი არ დაკმაყოფილდეს.

4. სხვა ნაწილში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2012 წლის 21 დეკემბრის განჩინება დარჩეს უცვლელად.

5. კ. ზ-ეს სს „ბ. №1 ჩ. ქ-ის“ სასარგებლოდ დაეკისროს 300 (სამასი) ლარის გადახდა.

6. საკასაციო პალატის განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ბ. ალავიძე

მოსამართლეები:

თ. თოდრია

პ. ქათამაძე